Ce trebuie sa stiti despre Kolector

Numele Autorului: Daniel Marcu – publicist independent, membru al Asociatiei Internationale a Jurnalistilor Filatelici (AIJP).

http://kolector.ro/2014/12/09/tichetele-m-a-i-marci-de-curier-ale-serviciului-de-transport-al-corespondentei-secrete/

Tichetele M.A.I. – marci de curier ale Serviciului de Transport al Corespondentei Secrete

Categorii:Documente, Filatelie

Povestea tichetelor M.A.I. este la fel de incalcita pentru filatelia romaneasca, in masura in care file (dosare) din istoria serviciilor secrete comuniste raman in continuare ascunse opiniei publice de mai bine de 22 de ani. Au incercat cativa cercetatori sa-i dea de cap, aducandu-le in atentia colectionarilor, insa necunoscutele care au planat mereu asupra scopului emiterii si a uzului lor pe corespondentele oficiale nu au facut altceva decat sa adanceasca misterul. Rand pe rand, au fost botezate „tichete ale postei de curier", „marci speciale", „timbre de curier secret", „timbre de posta secreta", iar mai nou „vignete ale politiei politice".

In cele ce urmeaza voi incerca sa pun intr-o lumina noua istoria acestor timbre oficiale cu regim special, in baza ultimelor documente descoperite in arhiva CNSAS, argumentand totodata de ce tichetele M.A.I. trebuie considerate marci de curier ale Serviciului de Transport al Corespondentei Secrete.

mărește

Tichete M.A.I. – marci de curier utilizate de Serviciul de Transport al Corespondentei Secrete / valori de 1 Leu, 1.50 Lei, 3 Lei si 5 Lei

Secrete de stat si timbre false

Am inceput sa fiu intrigat de aceste tichete in urma cu vreun an si jumatate, cand Dr. Mircea Dragoteanu oferea spre vanzare un asemenea timbru cu valoarea nominala de 5 Lei, descriindu-l drept „*singurul exemplar semnalat pe piata romaneasca dupa 1990*„. Pretul cerut era (si inca este) pe masura raritatii sale, de aproximativ 350 Euro. Dupa nici 3 luni, atentia mi-a fost captata de un negustor filatelic italian care oferea la preturi derizorii, in paralel pe doua site-uri de licitatii, doua fragmente diferite francate cu asemenea tichete M.A.I. de 5 Lei. Eram in cunostinta de cauza ca italianul era „specializat" in vanzarea falsurilor de marci clasice si rare din intreaga lume, deoarece avusesem o divergenta legata de faptul ca nu mentionase in descrierea catorva marci „Cap de Bour" din a doua emisiune ca fiind falsuri. Smecheria era intotdeauna aceeasi: piesa postata este insotita de doua scanari (fata-verso), dar numai pe cea de-a doua apare intr-un colt, mic de tot, cuvantul „FAKE".

măreşte

Fragmente cu Tichete MAI Lei 5 false – din colectia personala (in stanga) si din colectia E. Savoiu (in dreapta)

Stiu, pare greu de crezut ca cineva s-a apucat sa falsifice niste marci despre care nici filatelistii romani nu cunosc prea multe amanunte, dar faptul tocmai a fost dovedit in momentul in care „probele" au fost achizitionate de subsemnatul si de prestigiosul colectionar Emanoil Savoiu. In numarul 21 / 2012 al revistei philatelica.ro, acesta din urma a publicat un articol-semnal, in care falsul de 5 Lei aflat in posesia sa era prezentat ca o varietate necunoscuta. Diferenta dintre ceea ce

se cunostea vis-a-vis de tipul hartiei folosite era ca timbrul respectiv a fost tiparit fara fondul de siguranta (burelaj), asa cum fusese mentionat pana in prezent.

Deoarece sunt in posesia celuilalt fals executat de „mesterul” italian, pot afirma fara nici o indoiala, la o cercetare sumara cu lupa a fragmentului pe care a fost lipit asa-zisul Tichet M.A.I., ca liniatura, textele si stampila au fost realizate cu ajutorul unei simple imprimante cu jet de cerneala. Probabil ca efectul urmarit a fost tocmai acela de crestere a veridicitatii, prin imprimarea la o rezolutie neperformanta, deoarece atat fragmentul de hartie utilizat ca suport (rufuit si ingalbenit de vreme), cat si stampilele originale continand datele destinatarului / expeditorului erau executate neregulat, slab calitativ.

Din dorinta de a cuprinde toate referintele existente, pentru tratarea corecta a subiectului, am ajuns si la sursa de inspiratie a falsificatorului. Aceasta a fost reprezentata de imaginea unui plic scanat, francat cu un Tichet de 1.50 Lei, care insotea articolul „M.A.I. Secret Service Stamps” al Dr. Mircea Dragoteanu din publicatia The Cinderella Philatelist in anul 1997. Pentru fragmentul din propria colectie, „intreprinzatorul” italian a pastrat pana si indicativele unitatilor militare mentionate pe plicul original (expeditor UM 1847 Buzau – destinatar UM 02523 Bucuresti), iar pentru cel de-al doilea, ajuns la E. Savoiu, s-a gandit ca n-ar fi rau sa modifice ultima cifra (expeditor UM 1848 Buzau – destinatar UM 02524 Bucuresti).

Bineinteles, falsificatorul nu avea de unde sa stie ca aceste numere erau indicativele unor unitati militare romanesti si nu niste banale numere de ordine de intrare si iesire a corespondentei, asa cum si-a inchipuit din moment ce a recurs la aceasta diferentiere crescatoare cu o unitate numerica. In realitate, UM 1847 Buzau a fiintat ca Unitate de Parasutisti, in cadrul M.A.I., iar UM 02523 Bucuresti a fost unitatea centrala a M.Ap.N.. La 1 noiembrie 1950, Batalionul 1 Parasutisti se infiinteaza la Tecuci in cadrul Centrului de Instructie al Aviatiei, numit apoi Batalionul 597 Parasutisti, dupa care, la 1 octombrie 1952, se va transforma in Regimentul 246 Aerodesant. Acesta isi va pastra denumirea pana in 1974, cand va deveni Regimentul 60 Desant-Parasutare „Baneasa-Otopeni” cu sediul la Buzau. In cazul indicativelor prezente pe al doilea fragment (UM 1848 Buzau si UM 02524 Bucuresti), ele nu sunt decat simple nascociri, acestea neexistand in realitate in sistemul institutiilor militare din tara noastra.

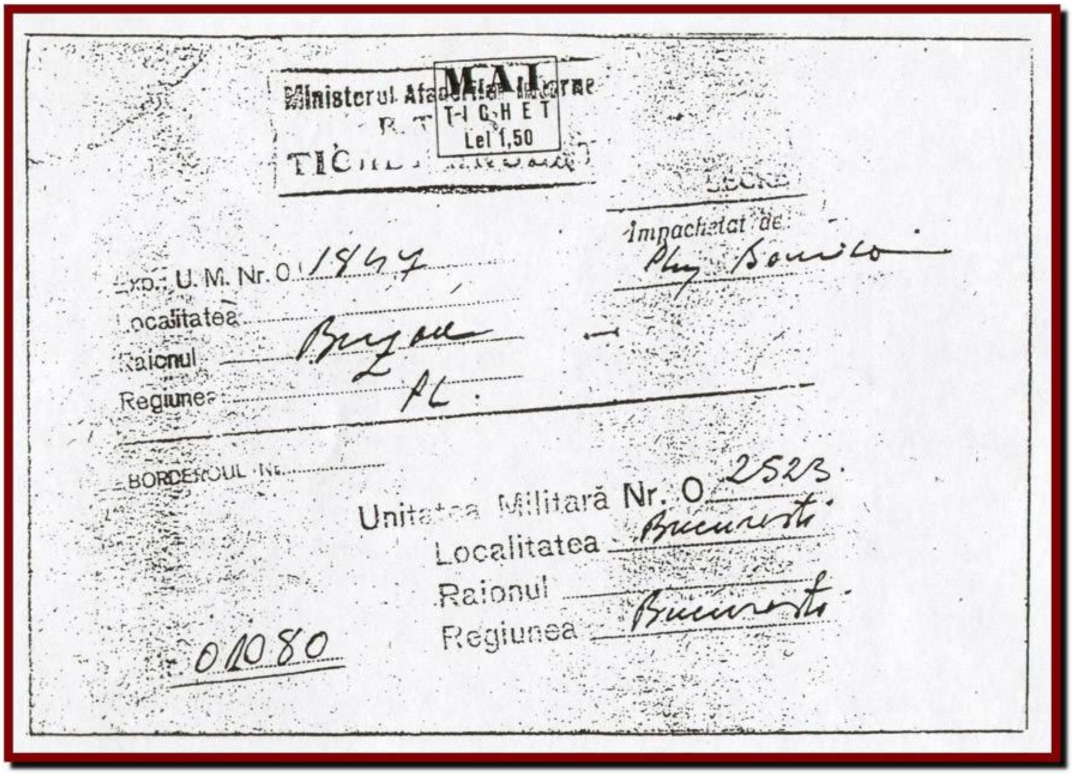

mărește

Fotocopia plicului original care a stat la baza falsurilor Tichetelor M.A.I de 5 Lei, prezentat de Dr. Mircea Dragoteanu in publicatia The Cinderella Philatelist in anul 1997

STASI vs Securitate – Originea marcilor de curier ale M.A.I.

In primul material dedicat acestui subiect – „Tichetele postei de curier”, aparut in Nr. 10 / 1990 al revistei „Filatelia”, regretatul mare filatelist Nicolae Tripcovici sustinea ca situatia Tichetelor M.A.I. era similara cu aceea a marcilor ZKD (Zentraler Kurierdienst) emise in RDG. Punctul comun parea sa fie acela al caracterului unui curierat postal oficial, aflat sub obladuirea Servicilor Secrete din cele doua tari (STASI, respectiv Securitatea). In fapt, marcile est-germane reprezentau modalitatea prin care aparatul represiv isi implementase propriul sistem de control in cazul transportului corespondentei oficiale. Centrala de Curierat al Postei Oficiale, asa cum a fost denumit, reprezenta un sistem de urmarire complex, cu ajutorul timbrelor care conțineau un cod compus din litere si cifre pentru toate regiunile, menit sa permita controlul fiecarei expedieri in parte intre diverse institutii ale statului.

mărește

1965, Plic cu marca oficiala confidentiala DDR ZKD, pentru corespondenta secreta

Spre deosebire, insa, de sistemul din RDG, Tichetele M.A.I. romanesti nu contineau coduri de urmarire, ci doar aveau inscrisa o valoare nominala care pe timbrele oficiale germane nu aparea decat in cazul primei emisiuni introduse in circulatie in anul 1957. La jumatatea anilor ’60, atat in tara noastra, cat si in Republica Democrata Germana, a functionat un sistem paralel de posta secreta, transmisa prin intermediul curierului celor doua ministere de interne. Doar din acest punct de vedere, se poate afirma ca marcile de curier M.A.I. au ca sursa de inspiratie timbrele oficiale ZKD, dar fara a putea fi considerate sisteme identice de transport al corespondentei secrete.

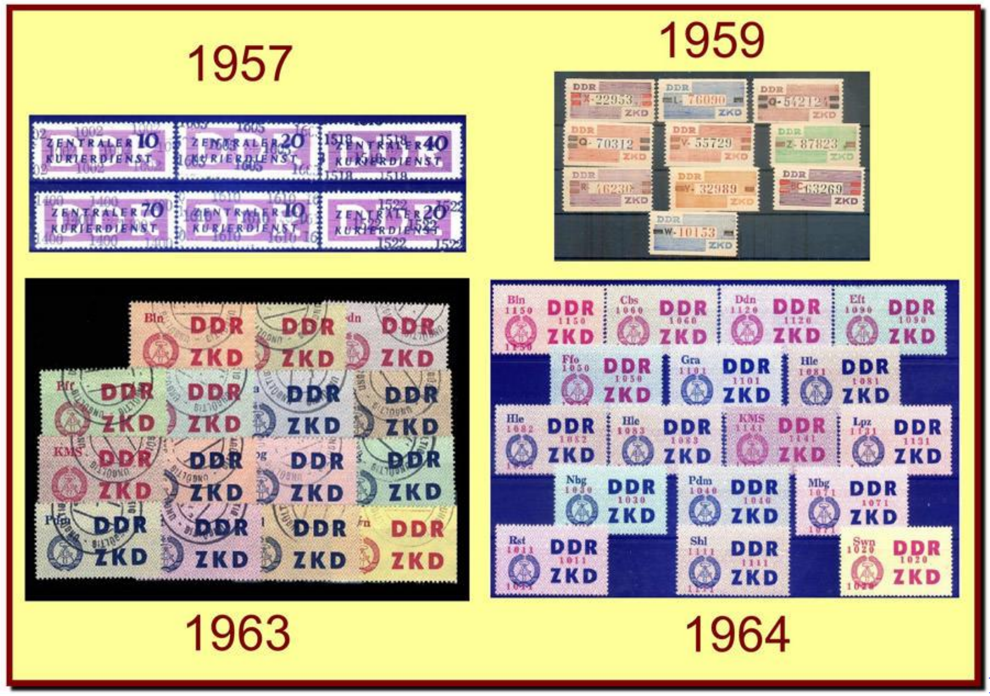

mărește

Serviciul de Curierat Central (DDR ZKD) – Emisiuni de marci oficiale din RDG, emise intre 1957-1964

Corespondenta secreta in Romania – Cronologia sistemului

Incepand cu anul 1951, in cadrul fiecarei Directii Regionale a M.A.I. aflate sub comanda si in componenta Directiunii Generale a Securitatii Statului se infiinteaza Biroul Postal Special, care avea drept obiective indeplinirea urmatoarelor sarcini:

„*1. Asigura colectarea, transportul si distribuirea intregi corespondente a organizatiilor de partid din regiune, a organelor Directiunii Generale a Securitatii Statului, precum si corespondenta secreta a institutiilor de stat locale si a intreprinderilor (dupa criteriile care se vor fixa).*

2. Asigura securitatea corespondentei in timpul transportului si transportarea la timp a acestei corespondente, pana la locul de destinatie.”

In anul 1960, pe statul de organizare a cadrelor de conducere din M.A.I. figureaza de data aceasta un Serviciu Postal Special (titulatura care a inlocuit fostul Birou Postal Special), avandu-l ca Sef de Serviciu pe generalul-maior Adrian S. Mihail Mauriciu. In aceeasi perioada de inceput al anilor ’50, isi are originea ca subdiviziune a Biroului Postal Special un Serviciu de Transport al Corespondentei

Secrete (S.T.C.S.), cel care va deveni in 1960 Biroul de Transport al Corespondentei Secrete (B.T.C.S.). Initialele acestuia din urma se afla pe toate stampilele dreptunghiulare care anuleaza de mana putinele Tichete M.A.I. care se cunosc a fi supravietuit pe plicurile originale, in cuprinsul textului dispus pe 3 randuri: „**Ministerul Afacerilor Interne / B.T.C.S. / TICHET ANULAT**„.

Desi, dupa 1968, nu se mai cunosc alte circulatii cu tichete M.A.I., serviciul de curierat al postei secrete a continuat sa functioneze dupa aceleasi principii si obiective stabilite de ministrul Alexandru Draghici in 1951. Acest Serviciu / Birou de Transport al Corespondentei Secrete si-a desfasurat activitatea independent de serviciul oficial al Postei Romane, dispunand de retele regionale de curieri militari inarmati care insoteau corespondenta clasificata secreta sau strict secreta. Totodata, militarii insotitori din trupele de securitate asigurau paza corespondentei pana la destinatie, predarea facandu-se printr-un proces de predare-primire, semnat de reprezentantul institutiei careia ii fusese adresata. Transportul se efectua cu autovehicule militare sau cu trenul, in compartimentele aflate in vagoanele postale, special destinate acestui tip de curierat. In fapt, transporturile de corespondenta secreta nu au fost apanajul strict al regimului totalitar comunist, ci reprezinta o caracteristica a Afacerilor Interne din orice stat democratic, in Romania ele fiind continuate si in prezent de catre S.R.I. prin dispozitiile H.G. nr. 426/1992 privind colectarea, transportul si distribuirea corespondentei secrete.

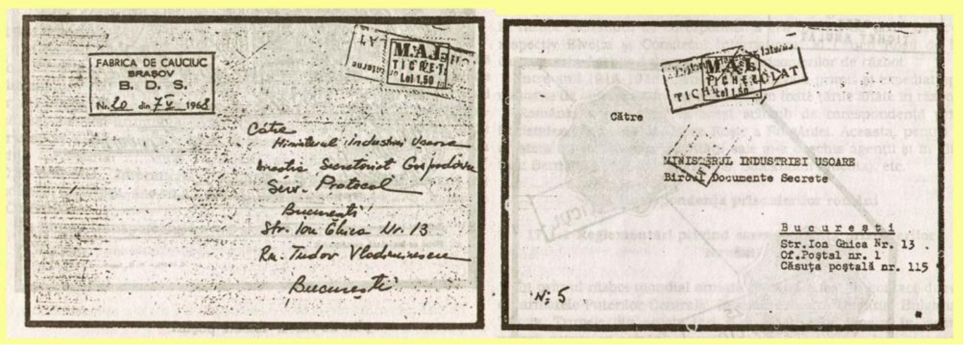

mărește

1968 Plicuri expediate prin STCS al M.A.I. francate cu Tichet de 1.50 Lei anulat de stampila BTCS – fotocopii prezentate de Calin Marinescu

Tichetele M.A.I. – deconspirarea unui mit filatelic

Toate sursele anonime care au inconjurat aparitia misterioaselor Tichete M.A.I. in circuitul filatelic romanesc dau ca unica explicatie a raritatii lor obligativitatea

distrugerii acestora, odata cu plicurile care insoteau corespondenta. Atributul special al tichetelor nu este singular in filatelia autohtona, ele fiind considerate marci de serviciu ale unui curierat independent, asemenea catorva marci de posta locala, singura deosebire constand in faptul ca timbrele emise de Securitate au un caracter oficial, Ministerul Afacerilor Interne fiind o institutie reprezentativa a Statului Roman, pe cand celelalte sunt doar rezultatul unor initiative particulare.

In privinta valorilor tiparite pe tichete, exista mai multe variante pe care am sa le enumar in continuare:

– Sursa Dr. Mircea Dragoteanu: 1 Leu alb, 1.50 Lei galbui-portocaliu, 5 Lei albastru deschis si 20 Lei roz (pe care autorul marturiseste ca nu a vazut-o).

– Sursa Ing. Calin Marinescu: 50 Bani alb, 1 Leu alb, 1.50 Lei galben, 3 Lei rosu, 5 Lei albastru, 10 Lei verde, 25 Lei maro.

– Sursa Ing. Mihai Cojocar: 1 Leu, 1.50 Lei galben, 3 Lei roz, 5 Lei verde, 20 Lei roz.

Acum, tot filatelistul stie ca doar ce vede cu ochii lui conteaza, iar putinele relatari scrise despre existenta acestor marci nu au fost insotite decat de imaginile a 4 tichete cu valori diferite (cele prezentate la inceputul materialului): 1 Leu, 1.50 Lei, 3 Lei si 5 Lei. Conform celor mai amanuntite descrieri, apartinand Dr-lui Mircea Dragoteanu, formatul unui tichet este de 26 x 21 mm, iar cliseul de 21.5 x 16.5 mm. Imprimarea tipografica s-a facut pentru valoarea de 1 Leu pe hartie alba obisnuita, iar pentru celelalte valori pe hartie vargata vertical de diferite culori. In cazul tichetelor care au putut fi cercetate, dantelura variaza intre 13 x 13 1/2 (pentru valoarea de 1.50 Lei si unele de 1 Leu) si 14 x 14 1/2 (pentru valoarea de 5 Lei si unele de 1 Leu).

Nu au fost facute publice alte imagini cu plicuri de curier francate cu Tichete M.A.I. inafara celor 3 fotocopii alb-negru cu rezolutii modeste, prezentate si in cuprinsul acestui articol, toate avand aceeasi valoare: 1.50 Lei. Singura piesa iesita din comun care a iesit la iveala in ultimul deceniu este Tichetul de 5 Lei din colectia Dr. Mircea Dragoteanu, o marca de curier unicat pana la aceasta data. Restul raman legende, fara putinta deocamdata de a dovedi contrariul, in ciuda

bunelor intentii care anima majoritatea cercetatorilor filatelisti si colectionarii pasionati de raritati.

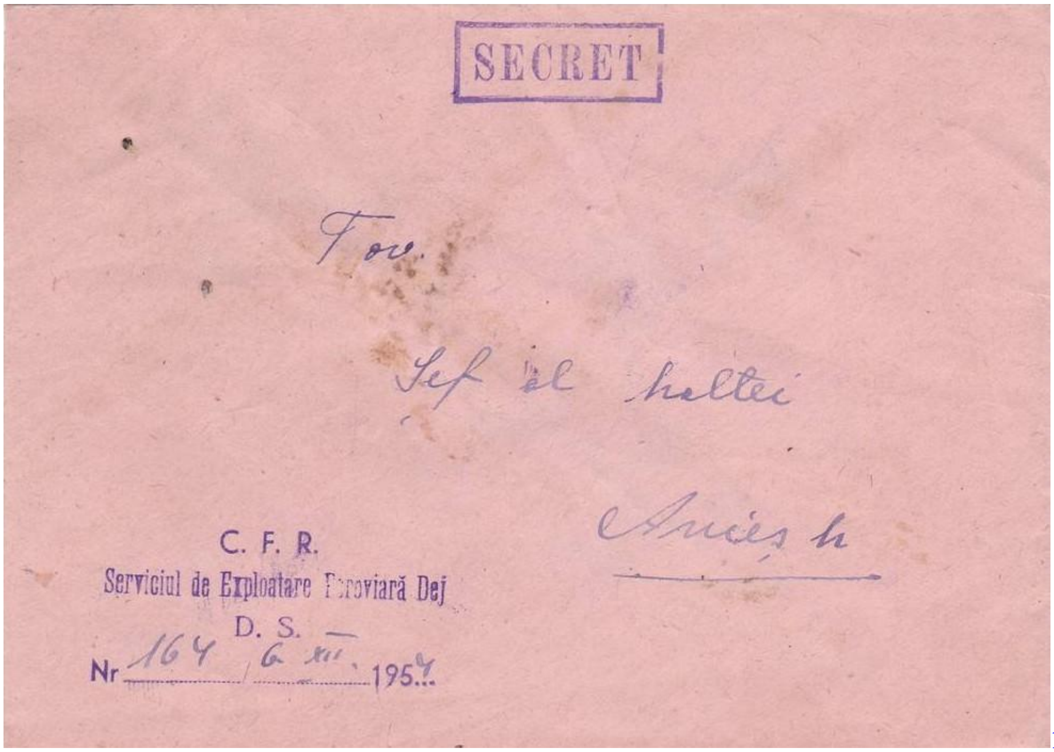

măreşte

1954 Plic expediat prin STCS al M.A.I. cu stampila SECRET

Motivarea inceputului si sfarsitului

Am pornit in documentarea si scrierea acestui studiu cu cartacter monografic in urma cu 2 ani, fara a sti cand si cum se vor incheia cautarile. Acum, dupa 25 de ani de la Revolutie, consider ca pot fi trase cateva concluzii in privinta Tichetelor M.A.I.:

1. Din cauza caracterului confidential, putem presupune ca 99.99% din intregul volum de plicuri purtatoare de corespondenta a Ministerului Afacerilor Interne a fost distrus, conform prevederilor legislatiei in vigoare la acea data.

2. Cu toate declasificarile unor dosare ale Securitatii din perioada in care Tichetele s-au aflat in circulatie, nu a fost descoperita dispozitia legala (Ordin Intern sau Act Normativ) prin care s-a dispus emiterea Tichetelor M.A.I.

3. Valorile diferentiate conduc la ideea unui substitut provizoriu al marcilor postale oficiale, prin unele marci de curierat intern care sa deserveasca STRICT puterea politica din R.P.R. si R.S.R., acoperind in acelasi timp cheltuielile de logistica si personal. Tarifele corespondentelor secrete au fost similare cu cele ale tarifelor postale in vigoare.

4. Pe tot parcursul perioadei in care se cunosc circulatii prin curier, au fost incheiate protocoale intre M.T.Tc (Ministerul Transporturilor si Telecomunicatiilor) si M.A.I. prin care erau prevazute tarifele percepute de Posta Romana pentru serviciile speciale de transport al corespondentei secrete cu mijloace C.F.R.

5. Pana in prezent exista referinte despre existenta a maxim 10 plicuri si cam tot atatea Tichete anulate. Nu se cunoaste nici macar un exemplar neuzat.

ATENTIE LA FALSURI!

M-am hotarat sa inchei materialul si pentru a atrage atentia asupra falsurilor care sunt oferite spre vanzare, din ce in ce mai des, de catre vanzatorul italian „specializat” in Tichetele noastre M.A.I. (user „Saul” pe site-ul de licitatii Delcampe si „saul50” pe portalul eBay). Iata ultimele trei facaturi:

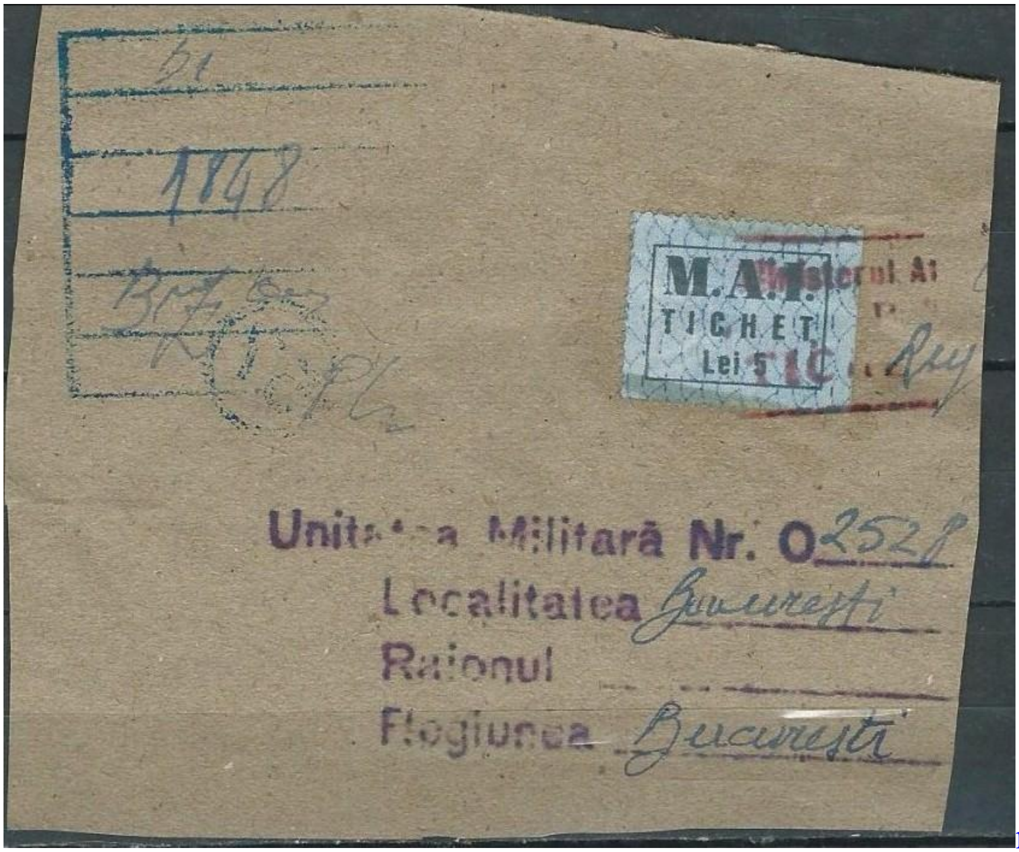

mărește

Fals al Tichetului M.A.I. de 5 Lei – vandut la licitatie in data de 25 iunie 2014 pe Delcampe

mărește

Fals al Tichetului M.A.I. de 5 Lei – vandut la licitatie in data de 7 decembrie 2014 pe Delcampe

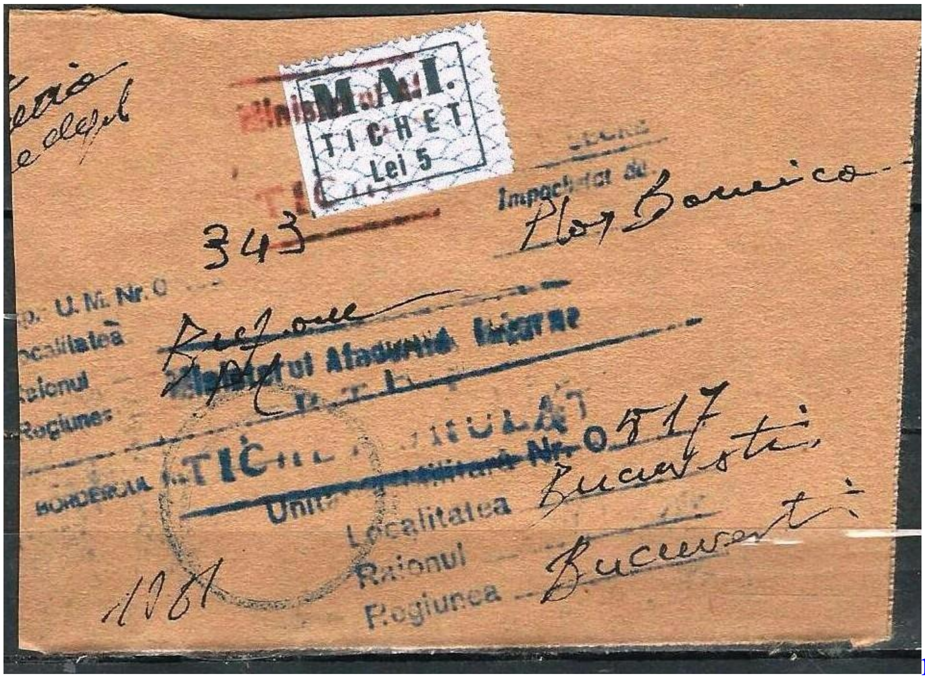

mărește

Fals al Tichetului M.A.I. de 5 Lei – vandut la licitatie in data de 9 decembrie 2014 pe Delcampe

UPDATE:

Falsurile au aparut si pe eBay in cadrul unor licitatii incheiate pe 22 ianuarie, unde s-au vandut aceleasi piese ca ultimele doua de mai sus. In schimb, alte doua falsuri aparute la sfarsitul lunii ianuarie 2015 la vanzare pe Delcampe au ramas fara cumparator. Si, nu va ascund, ca tare m-as bucura daca materialul prezentat a avut acest efect! Eu va prezint oricum si aceste ultime „creatii”, pentru a va feri de ele:

mărește

mărește

Referinte:

1. Nicolae Tripcovici – „Tichetele postei de curier" (Filatelia nr. 10 / 1990)

2. Mircea Dragoteanu – „M.A.I. Secret Service Stamps" (The Cinderella Philatelist 1997 / Locals, pag. 15-17)

3. ing. Calin Marinescu – „Transportul corespondentei secrete M.A.I.” (vol. „Posta Militara Romana 1859-1995 si corespondenta prizonierilor de razboi”)

4. ing. Calin Marinescu – „Transportul corespondentei secrete M.A.I.” (vol. „Istoricul Postei Militare Romane 1859-2000”)

5. Ing. Mihai Cojocar – Catalogul timbrelor fiscale si al vignetelor romanesti, 2011

6. CNSAS – „Securitatea – Structuri / cadre, obiective si metode 1948-1967”

7. Dr. Graham Roebottom – „East Germany, The Official Stamps” (The Tasmanian Philatelic Society 2008)

8. ing. Emanoil Savoiu – „Posta M.A.I.” (philatelica.ro nr. 21 / 2012)

9. Laurentiu Botez – Exploatarea postala, 1961

10. I. Buteanu & V. Irimiciuc – „Manual de transporturi si geografie postala”, 1961

11. Gen. Victor Negulescu – „Spionaj si contraspionaj, 1966-1996”

12. Ordine cu semnaturi originale emise de conducerea Ministerului de Interne (Dosar Nr. XIII-H-1 / 1978, vol 3 si 4 din Arhiva CNSAS)

13. Directiva despre cenzura secreta a corespondentei (M.A.I. Nr. 80 / 20 martie 1954 din Arhiva CNSAS)